

HUMANITA

číslo 6/2010
ročník XIX

***Letný počítačový
tábor reSET***

***Zdravotné postihnutie
a riziko chudoby rodiny***

***Predzvest' Roku
dobrovoľníka***

Príloha:

Vklady do zdravia nevyčísľiteľnej hodnoty

Zázrak, čo v najhoršom pomáha prežiť

Nikomu na nálade nepridávajú skúsenosti z obdobia globálnej krízy spojenej s nezamestnanosťou, prepúšťaním z práce, so všetkými vážnymi dôsledkami aj na Slovensko, medzi ktorými je, žiaľ, aj rozpad mnohých rodín. Navyše, ak zlú situáciu tisícok rodín na Slovensku v poslednom období ešte zhoršili a ďalej zhoršujú aj povodne a tiež veľmi často, aj zlé medziľudské vzťahy.

Hrozné je, že pribúda ľudí, ktorí svoju zlú situáciu nezvládajú, najmä pre neznesiteľnú psychickú záťaž a strach z budúcnosti. Ešte hroznejšie je, keď sa takmer denne dozvedáme, že niekto v dôsledku psychického zlyhania sám seba alebo niekoho iného pripravil o život, často aj pod vplyvom alkoholu alebo drog. Otázka znie: Kedy týmto ranám spojeným biedou všetkého druhu, bude koniec? Na to doteraz, žiaľ, na Slovensku, nikto nedal a ešte dlho nedá odpoveď.

V mimoriadne ťažkej situácii sa ocitajú aj mnohé rodiny so zdravotne postihnutým členom a samotným zdravotne postihnutým ľuďom často neostáva iné, než čakať na pomoc druhých ľudí. Našťastie, tých, ktorým nechýba dobrota srdca, pokora a skromnosť, ktorí cítia solidaritu so slabými, postihnutými a znevýhodnenými a ktorí sú ochotní pomáhať ľuďom v núdzi ako najlepšie vedia, nie je medzi nami málo. Nikto však nezrátal tých, ktorí síce naozaj potrebujú pomoc, ale sa jej zatiaľ, ešte nedočkali. O to väčšia vďaka patrí všetkým tým, ktorí už pomohli materiálne, alebo prispeli do verejných finančných zbierok, aj do pokračujúcej zbierky „Pomôže celé Slovensko“. Či naozaj celé Slovensko pomôže všetkým, ktorí teraz nutnú pomoc očakávajú, zistíme neskôr, keď aj ostatná zbierka skončí a možno, až keď najhoršie rany zasadené Slovensku, zahojí čas.

Hovorí sa: pomôž si človeče, aj boh ti pomôže. Ako si teraz, s príchodom sychravej jesene a zimy najlepšie pomôcť? Nuž, chráňme sa predovšetkým pred ochoreniami správnou životosprávnou, otužovaním, doprajme si pohyb na čerstvom vzduchu, aj potrebný nočný spánok, nerozčuľujme sa, nehnevajme sa zbytočne... Veď, hnevať sa znamená, trápiť sa na hlúposťou iných. Dbajme o zdravie, chráňme si ho stále, kým je čas, pretože zdravie je to najcennejšie, ten zázrak, ktorý človeku pomáha prežiť, aj napriek veľkým ťažkostiam. Potrebujeme ho pre seba, ale aj preto, aby sme dokázali pomáhať iným, ktorí pomoc potrebujú a ktorých život neraz závisí od podania pomocných rúk.

Margita Škrabáľková

Margita Škrabáľková

Príležitosť pre spevácke talenty

Jeden z mnohých letných detských táborov, ktoré zorganizovala Spoločnosť Úsmev ako dar, bol spevácky. Osemnásť detí sa tak stretlo 16.-21. augusta v hoteli **Šachtička pri Banskej Bystrici**. Hlavným cieľom bolo podporiť ich talent a pomôcť im zlepšiť spevácku techniku, ale aj vystupovanie na javisku. Deti však, okrem hodín venovaných hudbe a spevu, zažili zaujímavé, nezabudnuteľné chvíle aj na výletoch, spoločne aktívne prežili environmentálny deň a každý deň sa tešili z rozličných táborových hier zameraných na rozvoj sebavedomia, základných komunikačných a sociálnych zručností, schopnosti vyjadriť aj city a empatiu.

Naučili sa hodnotiť i samých seba, ale aj rovesníkov a tiež tímovo pracovať a tvorivo riešiť rôzne situácie medziľudských vzťahov.

Spevácky tábor, rovnako ako tábor súrodenecký či environmentálny, podporila spoločnosť DHL Slovensko. „Spoločnosť DHL si uvedomuje sociálnu zodpovednosť nielen za svojich zamestnancov, ale za celú našu komunitu. Veríme, že podporou správnych vecí zlepšíme kvalitu života nás všetkých“, povedal **Pavel Hendrych, riaditeľ manažmentu DHL**.

„V našich táboroch deťom leto spríjemnia ľudia, ku ktorým majú blízko – dobrovoľníci, ktorí ich v detských domovoch navštevujú aj počas celého roka“, zdôraznila **Mária Periová, manažérka Spoločnosti Úsmev ako dar**.

(ah)

Snímky: archív

Blíži sa slávnostný benefičný večer BALET GALA 2010

Projekt „Pomôže celé Slovensko“ pokračuje

Slovenské národné divadlo, ktorého opera otvára 91. divadelnú sezónu, pripravuje v spolupráci s agentúrami AGAS a World Stars Ballet Gala slávnostný benefičný večer BALET GALA 2010, venovaný tiež na podporu ľudí postihnutých povodňami v rámci pokračujúceho projektu „Pomôže celé Slovensko“.

Na slávnostnom benefičnom predstavení budú účinkovať hviezdni tanečníci baletných súborov z Maďarska, Ukrajiny, Lotyšska, Gruzínska, Číny a Slovenska, ako vopred informovali na stretnutí s novinármi vo foyeri novej budovy Slovenského národného divadla **Ondrej Šoth**, generálny riaditeľ SND, **Vlastmil Harapes**, riaditeľ Baletu SND, **Lajos Szuhay**, prezident World Stars Ballet Gala, **Levente Bajári**, prvý sólista Maďarského národného baletu. Prítomných oslovila tiež autorka projektu „Pomôže celé Slovensko“, **Mária Vaškovičová** a jej „pravá ruka“ - spoluorganizátorka tohto dobročinného projektu, **Michaela Fedorová**, ktorá zastupuje Úniu materských centier a ďalší.

Idea pokračovať v projekte „Pomôže celé Slovensko“ vznikla v nádeji, že sa stretne s pozitívnym ohlasom, čo sa aj stalo, pretože povodne sa znova opakovali a zasiahli nielen východné, ale aj stredné Slovensko, v Handlovej, Prievidzi, Novákoch a inde. Peňazí na odstraňovanie po-

Na obrázku vľavo: **Vlastimil Harapes**, riaditeľ Baletu SND, vedľa pri ňom **Michaela Fedorová** zastupujúca Úniu materských centier, pri nej **Mária Vaškovičová**, autorka projektu „Pomôže celé Slovensko“, vedľa nej **Ondrej Šoth**, generálny riaditeľ SND a vedľa neho vpravo **Lajos Szuhay**, prezident agentúry World Stars Ballet Gala.

vodňových škôd je však stále málo. A, úplne celé Slovensko zatiaľ nepomohlo. „Nie je taká vôľa všetkých solventných potenciálnych darcov“, dodala M. Vaškovičová.

„Keď začína znova a znova pršať a v daždi sa kúpe takmer celé Slovensko, aj scéna Slovenského národného divadla na to musí myslieť. Som však veľmi rád, že môžeme pomôcť a som šťastný, že príde aj hviezda Maďarského národného baletu Levente Bajári“, povedal na margo Baletu Gala 2010 O. Šoth. A ako uvidol V. Harapes: „Som rád, že sme boli prizvaní k tejto spolupráci s Maďarským národným baletom. Osobne som si to veľmi prial.

Spolupráca je blízko a je nádejná“. Na záver O. Šoth informoval, že Balet SND spolu s Košickým štátnym baletom pri príležitosti predstavenia „Luskáčik“ pripravuje aj zbierku pre deti, ktoré kvôli povodňam prišli o svoje hračky.

Mária Vaškovičová na stretnutí napokon informovala o aktuálnom stave charitatívnej zbierky „Pomôže celé Slovensko“, ktorá k 24. augustu dosiahla takmer 400 tisíc eur. „Koncom augusta celú nazbieranú sumu rozdelíme rodinám postihnutým povodňami. Ešte predtým však vycestujeme znova do **Nížnej Myšle**, kde je už asi päťdesiat domov bud' zrútených alebo tesne pred zrúte-

Obsah:

Úvodník: Zázrak, čo pomáha prežiť v najhoršom.....	2
Fotostĺpec: Príležitosť pre spevácke talenty.....	2
Projekt „Pomôže celé Slovensko“ pokračuje.....	3-4
Letný počítačový tábor reSET.....	4-5
Opora znevýhodneným.....	5
Zbierka Behu pre život do konca roka.....	5
Pre rozkvet komunit.....	6
Predzvesť Roku dobrovoľníka.....	6
Zdravotné postihnutie a riziko chudoby rodiny.....	6-7
Lekár radí: Včasná liečba cirhózy pečene a chronických hepatítid predlžuje život.....	8
Aktuálne: Pomoc obetiam povodní v Pakistane aj zo Slovenska.....	9
Program Občianska voľba.....	9

Predstavujeme: ROAD, nezisková organizácia.....	10-11
Z knižného pultu: O knihe zdravotne postihnutého básnika.....	11
Všimli sme si: Svetová konferencia o AIDS.....	12
Podpisali memorandum.....	12
Viete, že: Sú ešte na Slovensku ľudia ochotní pomôcť dobrej veci?.....	12-13
Pozvánky: Aj maľby nohou môžu byť krásne.....	13
Kremnická barlička.....	13
Relaxačné týždňovky a pobyty Ligy proti rakovine.....	13-14
Napísali nám: O letnom výtvarnom sústredení amatérskych umelcov s duševnými poruchami.....	14
Nový člen Klubu firemných darcov.....	14
Summary.....	15

Príloha: Vklady do zdravia nevyčísliteľnej hodnoty

ním. Chceme ísť aj do Handlovej a Prievidze, oslovujeme ľudí, ktorí sú ochotní zadarmo ísť s nami a spolu mapovať situáciu ďalších, povodňami poškodených rodín“, povedala M. Vaškovičová a znova pripomenula, že zbierka je kontrovaná Ministerstvom vnútra SR a bude spravodlivo rozdelená. „Dáme pozor, aby sa nestalo, že by jedna postihnutá rodina dostala pomoc trikrát a iná podobne postihnutá, ani raz. O rozdeľovaní zbierky rozhodne komisia. Bude to ťažká práca, keď je „diera väčšia ako záplata“, zdôraznila ďalej M. Vaškovičová. Na podrobnosti spôsobu rozdeľovania tejto zbierky sme sa spýtali aj **Michaely Fedorovej**, ktorá uviedla: „V komisii bude zastúpená spoločnosť **Coop Jednota**, ktorá darovala do zbierky zatiaľ najviac prostriedkov, ďalej štátny podnik **Vodohospodárska výstavba** a tiež všetky ďalšie subjekty, ktoré sa na organizácii projektu „Pomôže celé Slovensko“ podieľali, napríklad: **Slovenské národné divadlo, Slovenská televízia...** V komisii bude aj Mária Vaškovičová zastupujúca agentúru AGAS, z Únie materských centier tam budem ja, pretože tiež komunikujem s rodinami postihnutými povodňami, ktoré má aj Únia materských centier vo svojej databáze. Som v kontakte s tými rodinami, ktorých vytopilo, ale aj s tými, ktorým sa priamo do domov síce voda nedostala, no mali ju v záhradách a pred domom. Keď však opadla, v ich domoch sa zistila narušená statika a múry týchto domov sa rozostúpili. Ani takto postihnuté rodiny nemajú väčšinou kam ísť a zostávajú v narušených domoch, hoci im tam hrozí nebezpečenstvo“. Dodajme, že do zbierky prispeli aj mnohé mamičky na materskej dovolenke a jednotlivé Materské centrá.

Slávnostný benefičný večer **BALET GALA 2010** sa uskutoční **23. septembra 2010** v novej budove SND.

Margita Škrabáľková
Snímka: autorka

Letný počítačový tábor reSET

Na obrázku: **Ondrej Rosík**, zrakovzo postihnutý študent žurnalistiky (pri počítači) a **Roman Koči**, študent informatiky. Obidvaja boli lektormi v tábore reSET.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska usporiadala **16. až 21. augusta** tohto roku už druhý, tzv. počítačový tábor pre zrakovzo postihnutých s názvom reSET. Uskutočnil sa v hoteli Magura, vo Vysokých Tatrách, v obci Ždiar. Na počítačovom tábore sa zúčastnilo **21 nevidiacich a slabozrakých mladých ľudí, ktorí sa zaujímajú o informačné technológie. Sprevádzali ich traja sprievodcovia a šesť dobrovoľníkov. Účastnícky poplatok bol tohto roku 60 eur.**

„Ťažiskom táborových aktivít boli workshopy, na ktorých si účastníci tábora vyskúšali prácu s novými informačnými technológiami a získali nové poznatky a skúsenosti“, uviedol **Peter Teplický**, koordinátor počítačového tábora. Tábor a jeho workshopy boli určené ľuďom vo veku 15 až 30 rokov, najmä však stredoškólakom, ktorí sa chystajú ďalej študovať, ale aj vysokoškólakom a tým ľuďom so zrakovým postihnutím alebo nevidiacim, ktorí sa pripravujú na zamestnanie.

Workshopy sa konali pod dohľadom skúsených inštruktorov, ktorí podrobne oboznámili účastníkov s témami ako napríklad: Úvod do

tvorby webových stránok, CMS systém Drupal, Portable zariadenia a ich prístupnosť, Sociálne siete, kde bol lektorom zrakovzo postihnutý študent - vysokoškólak, **Ondrej Rosík**, ktorý oboznámil účastníkov s prácou na facebooku. Ďalšou témou bol Výber užitočných portable aplikácií, ale aj Digitálne spracovanie zvuku, o práci na ozvučných prenosných zariadeniach, ktoré sú vhodné na praktické využívanie zrakovzo postihnutými ľuďmi, ďalej zaujala aj téma GPS a jeho využitie pre zdravotne postihnutých, ako aj téma Čo je to NVDA (čítač obrazovky), ďalej Spracovanie textu, Prepájanie vzdialených počítačov a Šifrovanie v praxi.

Účastníci tábora boli rozdelení do skupín podľa úrovne vedomostí a skúseností z práce s počítačom a informačnými technológiami. Tábor, okrem workshopov, ponúkal aj rôzne aktivity na voľný čas. „Minulý rok som išiel do tábora s očakávaním, že sa niečo nové naučím. Moje očakávania naplnili workshopy, kde som sa naučil pracovať s novými programami a dnes som presvedčený, že práca s počítačom či už pre vidiacich alebo nevidiacich, zvyšuje možnosti pri štúdiu, aj uplatnenia sa na trhu práce. Okrem toho som v tomto tábore stre-

Opora znevýhodneným

tol nových ľudí, aj známych, ktorých som dlho nevidel. Mal som priestor s nimi byť pri táboráku, pri opekačke. Je veľmi dobré, že na reSET-e sa účastníci učia nielen od lektorov, ale aj navzájom, jeden od druhého. Minulý rok sme, okrem prednášok, absolvovali aj vychádzky a previezli sme sa aj na voze s konským záprahom“, spomínal na minulý ročník tábora Ondrej Rosík.

Ako sme sa ďalej dozvedeli od koordinátora projektu P. Teplického, vlni bolo v tomto tábore len 15 účastníkov. Na projekt tábora reSET prispelo najmä Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a počet účastníkov tohto roku stúpol o 6. Šiesti lektori, ktorí sú tiež zrakovo postihnutí, reprezentovali výborne svoje počítačové zručnosti a naučili ostatných ako ich čo najlepšie využívať. Traja sprievodcovia sprevádzali účastníkov všade tam, kde bolo treba. „V budúcom roku by sme chceli mať v tábore 30 až 35 účastníkov so zrakovým postihnutím“, zdôraznil P. Teplický a dodal: „Radi by sme boli, keby sa nám podarilo získať aspoň desať dobrovoľníkov. Budeme sa preto snažiť získať na tábor viac prostriedkov, aj z viacerých zdrojov“.

Dodajme, že všetci sa tohto roku tešili na aj na táborovú súťaž, do ktorej prispela položnosť Microsoft hodnotnými cenami. Tábor reSET sa doteraz konal len ako slovenský projekt. Ale, snáď sa raz dopyčujeme aj o jeho medzinárodnej verzii. Ale, aj ako slovenský projekt bol to rozhodne veľmi dobrý, ústretový krok v prospech úspešnej budúcnosti zrakovo postihnutých a nevidiacich mladých ľudí.

Margita Škrabáľková
Snímky: autorka

Na druhom obrázku obálky vľavo je účastník tábora reSET, **Ondrej Rosík**, pri ňom **Roman Koči**, **Peter Teplický** (druhý vpravo), koordinátor tábora reSET a vpravo **PaedDr. Elena Mendelová, CSc.**, zastupujúca Podporné centrum pre zrakovo postihnutých študentov (CEZAP), ktorá pôsobí na Pedagogickej fakulte, ako aj na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity J. A. Komenského v Bratislave.

Aj v tomto roku otvára Nadácia SPP grantový program OPORA na podporu znevýhodnených skupín obyvateľstva. Program je zameraný na inštitucionálny rozvoj mimovládnych organizácií, ktoré poskytujú sociálne služby a individuálny rozvoj klientov sociálnych zariadení. Na program OPORA vyčlenila Nadácia SPP 86 000 eur.

Grantovým programom OPORA prispieva Nadácia SPP ku skvalitneniu starostlivosti o ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. V roku 2010 je program prioritne zameraný na dve oblasti: **Prvá oblasť: Inštitucionálna podpora mimovládnych organizácií naviazaná na inovatívne integračné aktivity** – (uzávierka bola 9. septembra 2010). Oblasť je zameraná na inštitucionálny rozvoj mimovládnych, neziskových organizácií, ktoré svojou činnosťou zvýšia kvalitu života ľudí so znevýhodnením. Cieľom podpory Nadácie SPP je prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti tretieho sektora tak, že organizáciám umožní posilniť ich vnútorné kapacity. Externá komisia zložená z odborníkov v sociálnej sfére vyberie v každom z ôsmich krajov Slovenska jednu organizáciu, ktorá môže získať príspevok vo výške 6 660 eur. Celková suma určená na prerozdelenie je 53 280 eur. (Vlni v tejto oblasti Nadácia SPP podporila 8 organizácií, a to občianske združenia: Umenie pomoci, Za dôstojný život, Pomocná ruka, Ostrov, Stredisko evanjelickej dia-

konie – útulok Dom na polceste, Fórum pre pomoc starším – národná sieť a neziskové organizácie Kruh a Stopka.

Druhá oblasť: Podpora tvorby a realizácie individuálnych plánov rozvoja osobnosti klientov v zariadeniach sociálnej starostlivosti – (uzávierka bude 3. marca 2011). Druhá oblasť programu sa zameriava na projekty, ktoré vychádzajú z aktuálnych potrieb znevýhodnených ľudí, podporujú ich spoluúčasť na zmenách v záujme zvýšenia kvality ich života a aktivizácie ich potenciálu. Individuálny prístup považuje Nadácia SPP za nevyhnutnosť pri poskytovaní sociálnych služieb klientom. Na podporu realizácie individuálnych plánov rozvoja osobnosti klientov v sociálnych zariadeniach je v rámci tejto oblasti určená suma 32 720 eur. Maximálna podpora na jeden projekt bude 1 660 EUR. O podporu sa budú môcť uchádzať štátne i neštátne zariadenia poskytujúce sociálne služby.

V tejto oblasti doposiaľ podporila Nadácia SPP až 30 inštitúcií. Ich zoznam je uvedený na internetovej stránke Nadácie SPP, www.nadaciaspp.sk. Na tejto webovej stránke získajú záujemcovia ďalšie informácie o možnosti zapojenia sa do grantového programu. Počas šiestich rokov podporila Nadácia SPP v rámci programu OPORA modelové, inovatívne a progresívne projekty spolu 205 organizácií a zariadení celkovou sumou 386 tisíc €.

(re)

Zbierka Behu pre život pokračuje

Až 8 737 nadšencov sa počas tohto leta zapojilo do jedného z najúspešnejších charitatívnych projektov na Slovensku – Behu pre život. Je to takmer dvakrát viac než vlni. Cez štartovné, sms, on-line či iné formy príspevkov, ľudia na výskum rakoviny darovali tento rok 32 037 eur.

„Z celého srdca ďakujeme všetkým darcom, bežcom, sponzorom, ktorí v tomto roku prispeli na dobrú vec a výskum rakoviny o takmer 9 000 € viac, než vlni. Bez ich pomoci a podpory by sme nemohli kúpiť špičkové prístroje na výskum rakoviny“, uviedla **Margita Klobušická, prezidentka Nadácie Výskum rakoviny**. Nadácia za vyzbierané peniaze kúpi unikátny pyrosekvenátor pre Ústav experimen-

tálnej onkológie SAV. Prístroj dokáže upozorniť na možný výskyt nádorového ochorenia a sledovať účinnosť liečby onkologických pacientov z celého Slovenska. **Konco Behu pre život je otvorené pre darcov až do konca tohto roka**. Informácie sú na www.behprezivot.sk a na Facebook fanpage **Tesco Beh pre život**. Poslať príspevok možno na účet **VÚB 2434842458/0200**, alebo poslať darovaciu SMS v tvare **DMS BEZME** na číslo **877** (cena DMS je 1 €) alebo zapojiť sa do sponzoringu cez internet na www.behprezivot.sk či kúpiť si štýlové modré šnúrkky v obchodoch Tesco za 2 €, ale aj usporiadať zbierku na pracovisku, v škole, v záujmovom krúžku.

(re)

Pre rozkvet komunit

Ak patríte medzi tých, ktorým nie je ľahostajná budúcnosť prostredia, v ktorom žijete, porozprávajte, alebo napíšte o tom Nadácii SPP. V novom grantovom programe „Dedičstvo regiónov“ rozdelí Nadácia SPP až 70 tisíc eur na podporu projektov, ktoré vychádzajú z miestnych tradícií.

Hrávali vo vašej obci ochotníci? Pôsobíte v miestnom umeleckom súbore? Neváhajte a zapojte sa do programu „Dedičstvo regiónov“. V tomto programe podporí Nadácia SPP rozličné aktivity a podujatia, ktoré vychádzajú z miestnych tradícií ako napríklad: kultúrne aktivity na voľný čas, pravidelné podujatia v obci spojené s ľudovými zvykmi, národnou históriou a tradíciami, ako aj zdokumentovanie miestnych tradícií a zvykov v podobe publi-

kácie, alebo iné kultúrne aktivity propagujúce tradičné miestne, pre ten-ktorý región charakteristické, špecifické formy folklóru, prezentované atraktívnym (inovatívnym) spôsobom.

Cieľom grantového programu je prispievať k aktívnej spolupráci miestnych samospráv, mimovládnych organizácií či verejnoprospešných a kultúrnych inštitúcií s iniciatívou samotných obyvateľov, zapájaním sa občanov a dobrovoľníkov. Preto sa o podporu môžu uchádzať kultúrne inštitúcie, aj mimovládne organizácie a umelecké zoskupenia, ale aj obce a mestá. Zámerom donora je, podporiť rozkvet komunitného života v regiónoch Slovenska, zmysluplné napĺňanie voľného času jeho obyvateľov, zveľaďovanie ľudových tradícií zachovávaných

v mestách a obciach, zvyšovanie informovanosti obyvateľov všetkých regiónov, ako aj ich návštevníkov, rozvoj regionálneho cestovného ruchu a historicko-kultúrny význam jednotlivých regiónov Slovenska.

„Nadácia SPP už od svojho vzniku prispieva k rozvoju a ochrane kultúrnych hodnôt. Veríme, že zachovanie nášho kultúrneho dedičstva je jedným z kľúčových faktorov, ktoré ovplyvnia budúce generácie. Budeme radi, ak sa nám podarí naplniť zámer nášho programu, prispejeme k zvýšeniu povedomia o význame miestnej kultúry v jednotlivých regiónoch Slovenska a zvýšime kvalitu života obyvateľov“, zdôraznil **Peter Ka-**

menický, správca Nadácie SPP.

(re)

Predzvešť Roku dobrovoľníka

Návštevníci zaujímavej výstavy o práci dobrovoľníkov na Slovensku, ktorá sa uskutočnila 12. augusta tohto roku v Horárni Horského parku v Bratislave, mali vynikajúcu príležitosť získať cenné informácie o brigádach mládeže, aj dostať odpovede na mnohé otázky týkajúce sa dobrovoľníctva, napríklad, aj na otázku, prečo vlastne mladí ľudia z celého sveta prichádzajú ako dobrovoľníci na Slovensko.

Výstava vznikla v rámci projektu „Rok dobrovoľníka“ („Year of volunteer“) a zrodila sa v Občianskom združení INEX Slovakia. Priblížila činnosť skupiny dvadsiatich mladých ľudí z Fínska, Estónska, Francúzska a Slovenska, ktorá navštívila toto leto v rámci medzinárodných dobrovoľníckych aktivít východné Slovensko. Výstava zdokumentovala ich činnosť a aj názory dobrovoľníkov z rôznych krajín sveta, ktorí prišli na Slovensko pomôcť.

Počas výstavy predstavili svoj pohľad na Slovensko prostredníctvom fotografií a aj krátkym filmom.

„Projekt sme sa rozhodli organizovať preto, aby sme priblížili kreatívnym spôsobom dobrovoľníctvo pre Slovákov“, uviedla **Barbora Šutarová**, koordinátorka mládežníckej dobrovoľníckej výmeny. Výstavou združenie INEX Slovakia upozornilo aj na

nadchádzajúci **Európsky rok dobrovoľníctva 2011** a ukázala najmä mladým ľuďom možnosti ich zapojenia sa do dobrovoľných aktivít nielen na Slovensku. (Projekt „Year of volunteer“ bol podporený v rámci programu Európskej únie **Mládež v akcii**, Akcia 1.1: Mládežnícke výmeny).

(mp)

Snímky: OZ INEX

Poznámka k 3. snímke na obálke:

Tri zrúcaniny hradov na východe Slovenska počas tohto leta ivítali zahraničných dobrovoľníkov. Ich úlohou bolo pomôcť pri revitalizačných a renovačných prácach na hradoch Šariš, Brekov a Kamenica. Do projektov sa zapojilo vyše 20 mladých ľudí nielen z Európy. Na obrázku dobrovoľníci pod hradom Brekov.

Z diskusného fóra v sídle Kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku

Zdravotné postihnutie a riziko chudoby rodiny

Diskusné fórum, ktoré zorganizovala Informačná kancelária Európskeho parlamentu (EP) v Bratislave, v spolupráci s Národnou radou občanov so zdravotným po-

stihnutím so zámerom pomenovať riziká chudoby rodín so zdravotne postihnutým členom a diskutovať vecne a konštruktívne o možnostiach predchádzania rizikám chudo-

by, je už za nami. (Konalo 23. apríla tohto roku). Stále sú však nanajvýš aktuálne myšlienky, ktoré na fóre odzneli. Preto sa k nim v nasledujúcich riadkoch vraciame.

Ako uviedol prezident Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR, **Branislav Mamojka** na diskusnom fóre: „V súčasnom období na Slovensku vrcholí ratifikačný proces k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý, okrem iného, v článku 28 hovorí o práve osôb so zdravotným postihnutím na „primeranú životnú úroveň pre ne, aj pre ich rodiny“.

Vystúpila na ňom aj **Monika Beňová**, poslankyňa Európskeho parlamentu, ktorá uviedla: „Preklopiť tieto emócie do legislatívnej roviny bude teraz možno trochu tvrdé, ale sme tu, aby sme priblížili, akým spôsobom môže pomôcť Európsky parlament, hoci v tomto prípade, je smerodajná národná legislatíva“. Zmieni-la sa aj o pripravovanej smernici, ktorá sa bude týkať zákazu diskriminácie vo všetkých ostatných sférach a ktorá má upraviť aj postavenie ľudí, ktorí sa starajú o postihnutého člena domácnosti. „Nechcem dávať plané sľuby, nie je to otázka jedného alebo dvoch rokov, ale ak by sa to podarilo do kon-

ca tohto volebného obdobia, považovala by som to za víťazstvo“.

Prítomným sa prihovril aj **Miroslav Mikolášik**, poslanec EP, ktorý uviedol: „Európsky parlament sa stará o 27 členských krajín na rôznej úrovni a keď si zoberieme Slovensko, sme v akomsi slabšom strede. V oblasti sociálnej a zdravotníckej by som Slovensko možno dokonca radil do poslednej pätiny“.

Viera Dubačová, ktorá je súčasnou riaditeľkou Divadla Ivana Palúcha a ktorá v minulosti 15 rokov viedla Divadlo z pasáže v Banskej Bystrici, pre ktoré získala nemálo ochotníkov spomedzi mentálne postihnutých ľudí, je dnes aj vyslankyňou chudobných v rámci Európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. Na tému riziko chudoby v rodinách s postihnutými deťmi vyslovila významnú myšlienku:

„Kým tu budú ľudia s nízkym prahom emočnej inteligencie, tak sa nikam nepohneme. Zdravotne postihnutí ľudia nielenže sú ohrození chudobou, sú ohrození bezdomovectvom. Veľkí ľudia musia začať bojovať za tých najslabších“.

Druhý blok diskusného fóra bol venovaný konkrétnym problémom rodín so zdravotne postihnutým dieťaťom a súčasným možnostiam ich podpory a pomoci, ale aj ich nedostatočne riešeným problémom. K nim sa vyjadril aj: **MUDr. Marián Hrebík**, primár Detského kardiocentra v Bratislave, **Alexandra Fádliková**, vedúca sestra Detského kardiocentra, ako aj **Kvetoslava Repková**, riaditeľka – Inštitútu pre výskum práce a rodiny a ďalší.

V diskusnom fóre odznelo veľa svedectiev rodičov zdravotne postihnutých detí. Napríklad, aj **Zuzana Špalekovej**, matky troch synov, z ktorých dvaja sa narodili ako nedoslýchaví a ktorá je v súčasnosti poslankyňou obecného zastupiteľstva v Podunajských Biskupiciach. Nemožno zabúdať na tieto jej slová: „To že má niekto sluchovú vadu, neznamená, že je zaostávajúca“ a dodala: „Vzdelanie je najlepší spôsob ako predísť chudobe, ktorá aj mne ako matke hrozila. Ako stredoškôľka by som nemala šancu“.

Margita Škrabáľková
Snímky: autorka

Medzi prvými sa prítomným prihovril **Branislav Mamojka**, prezident NROZP. Na obrázku je vedľa **Patricie Jarjabkovej-Garajovej**, ktorá celé diskusné fórum moderátorsky sprevádzala.

Za predsedníckym stolom diskusného fóra **Kvetoslava Repková**, riaditeľka – Inštitútu pre výskum práce a rodiny (druhá vpravo), vedľa nej **MUDr. Marián Hrebík**, primár Detského kardiocentra v Bratislave a **Alexandra Fádliková**, vedúca sestra Detského kardiocentra (vľavo).

Anna Reháková z NROZP a **B. Mamojka**, prezident NROZP v rozhovore s **Robertom Hajšelom**, riaditeľom Informačnej kancelárie Európskeho parlamentu v Bratislave.

Na obrázku **Mgr. Zuzana Špaleková**, matka detí so sluchovým postihnutím, poslankyňa miestneho zastupiteľstva v Podunajských Biskupiciach.

Lekár radí:

Včasná liečba cirhózy pečene a chronických hepatitíd predlžuje život

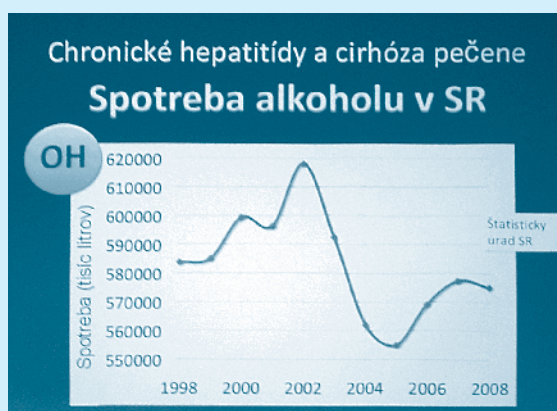
Cirhóza pečene (chorobné zatvrdnutie orgánu z množením väziva na úkor vlastného tkaniva) predstavuje v súčasnej spoločnosti, aj na Slovensku, závažný zdravotnícky problém. Svojimi komplikáciami významne zhoršuje kvalitu života. Vyžaduje si časté hospitalizácie, ošetrovanie a liečbu náročnými liečebnými metódami vrátane transplantácie pečene. Cirhóza pečene vzniká v priebehu 15-20 rokov v dôsledku pôsobenia škodlivých faktorov pre pečeň. Najviac sa vyskytuje v produktívnom veku človeka. Máva veľa príčin. Najčastejšie vzniká v dôsledku nadmernej konzumácie alkoholických nápojov.

Pri cirhóze pečene bývajú komplikácie, ktoré môžu ohroziť život chorého. Pri cirhóze je príznačná nadmerná tvorba tekutiny v brušnej dutine – ascites – zväčšuje objem brucha, býva príčinou poruchy funkcie obličiek a infekcií. Pričom **pažerákové varixy** (vredy v pažeráku) ohrozujú krvácaním pacienta na živote. Pri cirhóze býva zväčšená slezina, čo spôsobuje nedostatok bielych krviniek, málokrvnosť a poruchy zrážanlivosti krvi. Cirhóza pečene je **prekanceróza** (chorobná zmena v organizme, z ktorej sa po rokoch môže vyvinúť rakovina pečene – **hepatocelulárny karcinóm**).

Alkoholová choroba pečene vzniká pri viacročnom, častom a nadmernom pití alkoholických nápojov. V skorých fázach vzniká v pečeni **stukovanie**, neskôr opakované zápaly pečene a vývoj choroby pokračuje do vzniku cirhózy pečene a jej komplikácií. Nadmerná konzumácia alkoholických nápojov priamo súvisí s úmrtnosťou na cirhózu pečene a patrí medzi najvýznamnejšie problémy verejného zdravotníctva nielen na Slovensku, ale aj v mnohých ďalších krajinách v Európe a vo svete.

Ďalšou významnou príčinou vzniku cirhózy pečene sú **vírusové hepatitídy** (žltáčky):

hepatitída C a hepatitída B. Proti hepatitíde B existuje očkovacia látka, ktorá je všeobecne dostupná. Na Slovensku sa uskutočňuje celoplošné očkova-

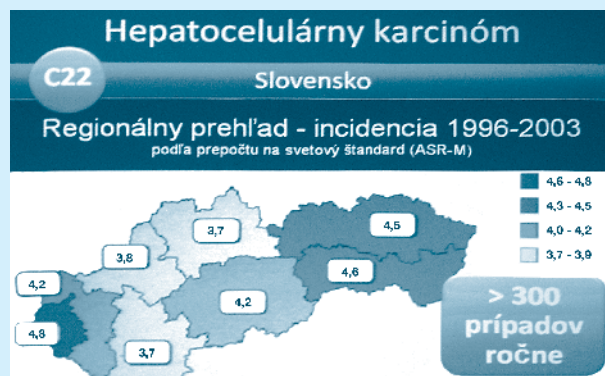
nie proti hepatitíde typu A, aj hepatitíde typu B. Ale **proti hepatitíde typu C dosiaľ neexistuje očkovacia látka**. Táto vírusová infekcia prebieha ako chronický zápal pečene, ktorý vyústi do cirhózy pečene s komplikáciami. Existuje však účinná, no finančne náročná, včasná liečba chronickej hepatitídy B, aj hepatitídy C, ktorá väčšinou zamedzí rozvoj cirhózy pečene.

Existuje aj **skupina chorôb pečene s poruchou imunity**, kde má dôležitú úlohu porucha imunity. Sú to neinfekčné, autoimunitné zápaly pečene – **autoimunitné hepatitídy**.

Sú známe viaceré typy autoimunitnej hepatitídy. Vyskytujú sa v rodinách s inými poruchami imunity. Vyskytujú sa častejšie u žien, než u mužov. **Priebeh autoimunitnej hepatitídy býva chronický a ak sa nelieči, vznikne cirhóza pečene**. Choroba sa prejaví ako ťažké, akútne vzplanutie so žltáčkou, alebo až potom, čo vzniknú komplikácie cirhózy pečene. Porucha imunity sa zisťuje aj pri chorobách s poruchou odtoku žlče. Majú komplikované názvy: **primárna biliárna cirhóza, primárna sklerotizujúca cholangitída**. Priebeh je chronický. Prejavujú sa v dospelom veku svrbením, žltáčkou, chudnutím a komplikáciami cirhózy pečene. Komplexná liečba však spomaľuje nepriaznivý vývoj týchto chorôb.

Vyskytujú sa aj **dedičné choroby pečene**, ktoré sa prejavujú jej chronickým zápalom, ktorý vyústi do cirhózy pečene a jej komplikácií. Medzi najčastejšie patria **hemochromatózy**, pri ktorých je príznačné nadmerné ukladanie sa železa do pečene. Liečba spočíva v pravidelnom vypúšťaní krvi. Bez liečby tohto ochorenia však pomerne rýchlo vzniká cirhóza pečene s vysokým rizikom hepatocelulárneho karcinómu.

Ďalšou dedičnou cirhogénnou chorobou je **Wilsonova choroba**, ktorá vzniká z nadmerného ukladania sa medi v pečeni. Aj pri nej často vzniká cirhóza pečene s komplikáciami (s výnimkou rakoviny pečene).

V súčasnosti sa však všetky komplikácie uvedených ochorení pečene dajú liečiť liekmi, malými, nechirurgickými výkonmi (vypúšťanie ascitu, edoskopickými metódami), ale aj chirurgickými postupmi vrátane transplantácie pečene. Včasná liečba skorých štádií chronických hepatitíd a cirhózy pečene predlžuje život a môže ušetriť veľké finančné prostriedky. Systematické a včasné zachytávanie chronických hepatitíd a cirhózy pečene patrí medzi prioritné zdravotnícke imperatívy súčasnosti.

Prof. MUDr. Štefan Hrušovský, CSc., Dr. SVS
Hlavný odborník Ministerstva zdravotníctva SR pre odbor hepatológie
I. interná klinika SZU FNŠP
v Bratislave

Aktuálne: Aj Slovenský výbor pre UNICEF vyhlásil finančnú zbierku

Pomoc obetiam povodní v Pakistane aj zo Slovenska

Pakistan spustošili najhoršie záplavy a zosuvy pôdy za posledných 80 rokov. Spôsobili ich mimoriadne silné dažde, ktoré zasiahli už vyše štyri milióny obyvateľov v siedmich provinciách. Preto sa Organizácia OSN, Detský fond UNICEF sústredila najmä na prevenciu úmrtí detí – na dodávky pitnej vody, zlepšenie sanitácie a hygieny, ako aj prístupu k lekárskej starostlivosti. Aj Slovenská republika poskytla povodňami postihnutému Pakistanu materiálmi humanitárnu pomoc vo výške 75 160 eur. Poslala najmä stany, ležadlá, elektrocentrály, prikrývky, uteráky, poľné fľaše, lyžice, a kuchynské nádoby. Humanitárnu zásielku odoslali 20. augusta zo Slovenska na základňu NATO v Nemecku – Geilenkirchene a odtiaľ do Pakistanu. Ešte predtým Slovenský výbor pre UNICEF vyhlásil zbierku na pomoc vyše miliónu detí, ktoré postihli záplavy v Pakistane.

Silné záplavy zasiahli do života detí, z nich je väčšina vo veku do 5 rokov.

Obyvatelia postihnutých oblastí majú sťažený prístup k pitnej vode, výrazne sa zhoršila hygiena a deti, ktoré prichádzajú do kontaktu s kontaminovanou vodou, postihli ťažké hnačkové ochorenia a cholera, ako aj respiračné, kožné a očné ochorenia.

Hlavnou úlohou Detského fondu UNICEF v tejto situácii je **prevencia úmrtí detí**, v dôsledku chorôb spôsobených kontaminovanou vodou, pričom silné hnačkové ochorenia zapríčiňujú smrť malých detí najčastejšie. Detský fond UNICEF sa preto sústreďuje na dodávky pitnej vody, opravu studní a systémov na distribúciu vody a tiež na zlepšenie situácie v oblasti sanitácie, hygieny a prístupu k zdravotnej starostlivosti. Počas povodní v Pakistane zabezpečili pracovníci Detského fondu UNICEF opravu 73 studní a prevádzku niekoľkých cisterien s pitnou vodou a podporili zriadenie 24 táborov, v ktorých sa poskytuje lekárska pomoc. Prvé dodávky pomoci obsahovali hygienické súpravy a špeciálne sušienky

s vysokou nutričnou hodnotou pre deti, ktoré ohrozuje podvýživa. Nevyhnutná pomoc, ktorú potrebujú deti, je vyčíslená na 10,3 milióna amerických dolárov; deti potrebujú najmä pitnú vodu, jedlo, nutričné doplnky a vakcíny.

Prispieť do zbierky, ktorú vyhlásil **Slovenský výbor pre UNICEF** na pomoc deťom postihnutým záplavami, môže každý solidárne cítiaci obyvateľ Slovenska, na číslo účtu: **2629726297/1100, variabilný symbol 0410**. (Bankové spojenie: Tatra banka, a.s.).

Záplavy zničili infraštruktúru krajiny, strhli cesty, mosty, elektrické stĺpy, poškodili nemocnice, školy, aj sanitárne systémy. Voda zničila úrodu a zabila mnoho hospodárskych zvierat, čo má na región a jeho obyvateľov živiacich sa poľnohospodárstvom, veľmi zlé následky. Po humanitárnej pomoci bude potrebná aj ďalšia, dlhšie trvajúca podpora.

(mš)

Zdroj: Slovenský výbor pre UNICEF

Pre zvýšenie životnej úrovne obyvateľov východného Slovenska

Program Občianska voľba

Mimovládne organizácie na východnom Slovensku majú opäť šancu získať prostriedky na projekty zamerané na zvýšenie životnej úrovne obyvateľov. Spoločnosť Pivovary Topvar, a. s. otvorila 1. júla tohto roku v spolupráci s Komunitnou nadáciou Veľký Šariš už VII. ročník programu Občianska voľba Pivovaru Šariš. Na podporu projektov z okresov Prešov, Sabinov a Vranov nad Topľou je tento rok určená suma asi 16 600 eur.

Pomocou programu Občianska voľba Pivovaru Šariš možno získať prostriedky na projekty, ktoré sa týkajú miest a obcí v okresoch Prešov, Sabinov a Vranov nad Topľou. Prihlásené projekty by mali tvorivým spôsobom prispieť k zvýšeniu životnej úrovne obyvateľov v oblasti **zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb**, ale aj k rozvoju športových aktivít, skvalitneniu kultúrneho a spoločenského života, vzdelávania a ekológie. Pri posudzovaní projektov sa bude brať do úvahy, okrem jasne formulovanej témy projektu, cieľ a súlad so zameraním programu, aj jeho originalita a dlhodobá udržateľnosť.

Prihlásené projekty v prvom kroku posúdi Rada reprezentantov a vybrané projekty následne postúpia do verejného hlasovania. „Osud projektov je plne v rukách občanov. Program Občianska voľba Pivovaru Šariš je totiž výnimočný preto, že o výbere projektov nerozhoduje firma. Každý občan môže hlasovať práve za ten projekt, ktorý, podľa neho najlepšie odráža potreby obyvateľstva v jeho regióne“, doplnila **Zuzana Lošáková**, hovorkyňa a manažérka firemnej komunikácie spoločnosti **Pivovary Topvar, a. s.** a dodala: „Podpora komunit v oblastiach, kde pôsobíme, patrí medzi desať kľúčových oblastí, na ktoré sa spoločnosť Pivovary Topvar, v rámci konceptu udržateľného rozvoja, zameriava“.

O príspevok možno požiadať vyplnením formulára, ktorý je k dispozícii priamo v **Komunitnej nadácii Veľký Šariš**, alebo na **webových stránkach pivovarov**. Poradenstvo pri príprave projektov poskytne **Štefánia Lenzová**, správkynia **Komunitnej nadácie Veľký Šariš**, na číslach telefónu: **0907/920 594 alebo 051/776**

2013. Uzávierka programu je 24. septembra 2010. Uvedené prostriedky budú rozdelené medzi víťazné projekty v decembri tohto roku. Grantový program Občianska voľba Pivovaru Šariš sa uskutočňuje v úzkej spolupráci s **Komunitnou nadáciou Veľký Šariš** už od roku 2004. V rámci tohto programu bolo doposiaľ rozdelených asi 157 000 eur a podporených 54 projektov.

Trvalo udržateľný rozvoj – Desať priorít, jedna budúcnosť

Skupina SABMiller sa dlhodobo zameriava na desať kľúčových oblastí udržateľného rozvoja. Spoločnosť Pivovary Topvar, člen skupiny SABMiller na Slovensku, sa v rámci konceptu udržateľného rastu sústreďuje na 3 z nich: **potrebu zabrániť nadmernej a nezodpovednej spotrebe alkoholu, potrebu priniesť benefity komunitám v oblastiach nášho pôsobenia a potrebu redukovat' nadmernú spotrebu energií.**

(mp)

Zdroj: Pivovary Topvar

ROAD, nezisková organizácia

ROAD ako občianske združenie s celoslovenským pôsobením, vzniklo začiatkom roku 1996 s cieľom vytvoriť optimálne podmienky na poskytovanie všeobecne prospešných služieb v oblasti boja proti drogám a drogovej závislosti. Dňa 4. júla 1996 pri združení ROAD vzniklo resocializačné stredisko pre osoby so závislosťou na Záhorí, v obci Tomky, kde žije terapeutická komunita v rodinnom dome s hospodárstvom a záhradou. Resocializačné stredisko (RS) v Tomkách plní opatrenia zákona 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Vykonáva všetky opatrenia uvedeného zákona na základe akreditácie udelennej Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodiny SR, číslo 9545/2006-I/21 AK zo dňa 2. júla 2006 a číslo 9687/2009-I/25 AK zo dňa 12. mája 2009. V marci 1997 sa OZ ROAD stalo riadnym členom Slovenskej humanitnej rady. Začiatkom septembra 1998 sa preregistrovalo na neziskovú organizáciu, ktorej predsedníčkou a štatutárnou zástupkyňou sa stala MUDr. Daniela Cymbálová. Od roku 2001 je štatutárnym zástupcom Mgr. Anna Hannikerová, ktorú sme oslovili a ktorá je od roku 2009 zodpovedná za plnenie opatrení Zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.

Ako by ste krátko charakterizovali terapeutickú komunitu v Tomkách?

Sme terapeutická komunita (TK) rodinného typu. Základ fungovania tvorí „Parlament“ sú to jasne stanovené pravidlá v písomnej forme, podľa ktorých sa riadime. Činnosť je rozdelená do základných oblastí: pracovná terapia, skupinová terapia a voľnočasové aktivity.

Aké podmienky musí spĺňať klient, aby bol prijatý do resocializačného strediska?

Základný predpoklad pre nástup do resocializačného programu je **odporúčanie psychiatra**, alebo adiktológa. Klient musí mať v deň nástupu viac ako 16 rokov, negatívne toxikologické vyšetrenie, musí mať minimálne 2 týždne kontrolovanú abstinenciu.

Výhodou pre klienta je, ak nastupuje do programu po strednodobej liečbe, absolvovanej v špecializovaných centrách pre liečbu drogových závislostí. Klient musí mať platný občiansky preukaz, kartu zdravotného poistenia, zdravotnú dokumentáciu, musí byť zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie a poberať dávku v hmotnej núdzi (ak spĺňa pre poberanie dávky podmienky).

Do programu môže byť prijatý aj mladistvý klient u ktorého súd vydal predbežné opatrenie na umiestnenie, alebo na základe vydaného výchovného opatrenia. V deň nástupu je nutné uhradiť nástupný poplatok 65 eur a poplatok za bežný mesiac, 170 eur.

Ako v komunite prebieha proces resocializácie vašich klientov?

Resocializácia je proces zameraný na zmenu závislého správania. Klientom ponúkame osvojenie si štandardných foriem efektívnej komunikácie, nácvik prijímania prirodzených autorít, získavanie pracovných návykov a zručností. Taktiež im ponúkame rôzne formy a metódy relaxačných techník, ktoré by im mali v prirodzenom prostredí pomáhať zachovať si duševné zdravie.

Môžete priblížiť samotný resocializačný program a kto všetko ho zabezpečuje?

Program je rozdelený do štyroch základných fáz v Tomkách a nadstavbovej, piatej fázy v Bratislave. Odborný personál sa skladá z kmeňových, siedmich sociálnych pracovníkov a odborníkov z odboru psychiatria, všeobecné lekárstvo, psychológia a liečebná pedagogika.

Čo najviac charakterizuje resocializáciu a jej jednotlivé fázy?

V programe RS platia kardinálne pravidlá – za porušenie ktorých sa klient vylúči. Netolerujeme: agresívne správanie, porušenie abstinencie, svojvoľné opustenie objektu, bavenie sa o drogách mimo komunitnej skupiny ani sexuálny styk v objekte. Každá zo štyroch základných fáz programu trvá tri mesiace.

Prvá fáza je adaptačná. Počas nej má klient prideleného „staršieho brata“ z vyššej fázy, ktorý sa o neho stará a je zodpovedný za jeho integráciu do komunity. V tejto fáze je klient bez kontaktov s rodinou a okolím, komunikovať môže len s členmi komunity. Adaptuje sa na nové prostredie, na nový spôsob života. Má prideleného osobného terapeuta. Zapája sa do pracovnej terapie. Na konci prvej fázy predkladá komunitnej analýzu zistení a očakávania od druhej fázy. O jeho prestupe sa vyjadruje každý klient a terapeut. Po úspešnom prestupe má klient nárok na splnenie želania pre seba a celú komunitu.

V druhej, konfrontačnej fáze klient získava právo na kontakt s rodinou, prideliť sa mu zodpovednosť za „mladšieho brata“, alebo „mladšiu sestru“ a má zodpovednosť za prácu v dome, ktorá mu zostáva až do ukončenia pobytu v zariadení. V tejto fáze sa na klienta kladú vyššie nároky. Najťažšie sú konfrontácie s rodinou a prostredím, v ktorom požíval psychoaktívne látky. Prestup do vyššej fázy je podobný ako v prvej fáze.

Tretia fáza je rozhodujúca. Je to fáza zodpovednosti, počas ktorej klient vedie večerné skupiny, vykonáva toxikologické vyšetrenie (v prítomnosti terapeuta), kontroluje osobné veci nových klientov. Odchádza z komunity domov na 24 hodín, vytvára si nové priateľstvá, zvlášť medzi absolventmi programu. Zmena hodnotovej orientácie a aktívna adaptácia na spoločenský život sa začínajú silne zmocňovať klienta. Odmenou mu je pocit slobody a oslobodenie sa od neustálych pocitov strachu a napätia. Prestup do vyššej fázy je ako v predchádzajúcich fázach.

Štvrtá fáza je prípravná. Ide o prípravu na návrat do bežného života. Pokračovanie v prerušenom štúdiu a zamestnanie sú aktivity, ktoré klienta čakajú po ukončení programu resocializácie. Celá štvrtá fáza sa orientuje na veľké zmeny v živote človeka, ktorého psychoaktívne látky dostali na dno v sociálnej, ekonomickej, ale veľakrát aj právnej oblasti. Po ukončení resocializácie klient dostáva na pamiatku strieborný náramok s dátumom nástupu a jej ukončenia.

Druhý resocializačný program sa uskutočňuje v stredisku ROAD v Bratislave – Petržalke. Môžete ho opísať pre našich čitateľov?

Resocializačné stredisko na Holíčskej ulici v Bratislave je menšie ako resocializačné zariadenie v Tomkách. Jeho kapacita je 6 klientov (v súčasnosti sú v ňom dve dievčatá a štyria chlapci). Uskutočňuje sa v ňom piata fáza resocializačného programu klientov, a to sprevádzanie v prirodzenom prostredí, kde je hlavným cieľom integrácia prostredníctvom zamestnávania. Táto fáza trvá 18 – 24 mesiacov.

Kedy a za akých podmienok vstupuje klient do piatej fázy resocializácie?

Do piatej fázy resocializácie môže nastúpiť klient po dovŕšení 18 rokov veku, ak úspešne ukončil základný resocializačný program v akreditovanom resocializačnom stredisku. Okrem bývania poskytujeme klientovi v tejto fáze sprevádzanie v období návratu do nechráneného prostredia, sociálne poradenstvo a sociálnu prevenciu, a to individuálnou a skupinovú formou. Klient v tejto fáze musí byť zamestnaný, prípadne navštevovať školu.

Piatu fázu môžu prednostne využívať klienti resocializačného programu ROAD Tomky, ktorí sa však môžu zúčastňovať aj na aktivitách prvej až štvrtej fázy programu, ktoré sú organizované mimo objektu zariadenia v Tomkách. Do piatej fázy resocializácie prijímame klientov na základe žiadosti a rozhodnutia odborného garanta. Na základe uzatvorenej zmluvy môže piata fáza trvať 18 mesiacov. Zmluvu je možné opakovane predĺžiť, najviac však o 6 mesiacov.

ROAD, n.o. poskytuje aj sociálne poradenstvo. Z čoho pozostáva?

V rámci programu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately poskytujeme základné a špecializované sociálne poradenstvo formou individuálnej a skupinovej socioterapie. Predovšetkým ide o základné poradenstvo (osobný kontakt, telefonicky, písomný), špecializované opakované poradenstvo, individuálna práca s rodinou, skupinová práca s rodinou, sociokluby a sociálno-výchovný program, do ktorého sú zaradené osoby so závislosťou, ktoré sa z rôznych dôvodov nemôžu zapojiť do programu resocializácie pobytovou

formou. Ide o pilotný projekt, ktorý sme začali v apríli 2010 a do dnešného dňa bolo do neho zapojených desať klientov, z toho dvaja prešli do terapeutickkej komunity v Tomkách a jeden do terapeutickkej komunity Kráľová.

Zhovárala sa: Margita Škrabáľková

Kontakt:

**ROAD, n.o., Holíčska 30,
851 05 Bratislava 5**

poznámka: pre lepšiu orientáciu, adresa sa nachádza oproti Brančská č.1

Kancelária organizácie

tel./ fax: 02 / 53 63 28 69 a 02 / 53 63 28 74

E-mail: road@stonline.sk

Web: www.road-tomky.sk

Poskytovanie sociálneho poradenstva:

Mgr. Anna Hannikerová,
Monika Toporová

v pracovných dňoch od 8. do 16. hod.
na Holíčskej č. 30, v Bratislave - Petržalke.

osobne: v dohodnutom termíne
alebo telefonicky či e-mailom

Telefón: 02 / 53 418 222 ,

0903 / 762 211, 0903 / 396 840

e-mail: road@stonline.sk

Z knižného pultu:

O knihe veršov zdravotne postihnutého básnika

V Poľskom inštitúte, na Námestí SNP v Bratislave, sa tohto roku uskutočnila prezentácia knihy Sandra Milučkého, ktorá má názov „Som spotený od šťastia“. Táto výnimočná kniha, napísaná vo veršoch a vo forme dialógov matky so synom, úsmevne sprostredkúva čitateľom radosť a odvahu nepoddať sa nežiaducemu osudu. Autor veršov, Sandro Milučký, objavuje cez svoju optiku humor v každodennej obyčajnosti a stmeluje, napriek multifunkčnému postihnutiu nielen dva rôzne svety, ale aj mnohých rôznorodých ľudí. A ako sa o tejto knihe vyslovili známi literárni tvorcovia?

Tomáš Janovic: „Milý Sandro, už ani neviem po koľký raz čítam Tvoje hlášky

a stále znova som spotený od šťastia. Ďakujem Ti za tento pocit a teším sa na Tvoje nové hlášky. Určite z nich zase bude pekná knižka. Smutne-veselá. Také knižky mám najradšej. A ešte niečo, milý Sandro. S Tvojimi hláškami sa mojej duši krásne vandroje – sandruje“.

Zbygniew Machej: „Sandro je spontánny básnik. Vo svojich replikách používa rýmy a slovné hry, čím odhaľuje prekvapujúce súvislosti v realite. A to je obvykle znakom skutočného básnika“.

Pavel Vilikovský: „Príbeh, ktorý rozpráva táto kniha, presahuje hranice literatúry. Je to, keď sa doň dobre započúvame či začítame, príbeh strhujúci, dojímavý, no najmä poučný. Ukazuje nám, aké dôležité je vidieť v každom, čo ako navonok odlišnom človeku, cennú ľudskú bytosť, objaviť a pomôcť rozvíjať jeho skryté schopnosti. Ukazuje tiež, že každý človek, aj napriek nepriaznivým okolnostiam, v sebe nosí túžbu po poznaní a po kráse – chce,

aby vo svete, ktorý spoznáva a pomenúva, vládla harmónia, aby sa rýmoval. Poďakujme autorovi, že nám dovolil nahliadnúť do svojho sveta, a zostavovateľke knihy, za to, že vedela pôvab tohto sveta vybadať a zachytiť aj pre nás ostatných“.

Vďaka za podporu pri vydaní knihy patrí **Nadácii Orange, Nadácii otvorenej spoločnosti, International Women's Clubu** v Bratislave, **Občianskemu združeniu Priatelja detského centra, B+ advertising, Mediálnemu inštitútu, Tlačiarňi i+i print, Joanne Jędrusik, Z. Chmelovej, T. Janovicovi, D. Špotákovéj, A. Haltof, Z. Havlíkovej, V. Pavlovičovej, P. Vilikovskému, Z. Machejovi, D. Dušekovi, F. Milučkému, A. Pekárovej**, a spoločnosti **Gabi & A. Bolton**. Knihu si možno kúpiť v knižkupectvách alebo objednať napríklad, aj prostredníctvom internetu.

Júlia Kunovská
Snímka: archív

Všimli sme si:

Svetová konferencia o AIDS

Na medzinárodnej konferencii o AIDS 2010, ktorá sa konala v júli tohto roku vo Viedni, bol pre širokú verejnosť pripravený skutočne bohatý kultúrny program a možnosť diskutovať s rôznymi komunitami.

Okrem uzavretej časti konferencie s viac než dvadsaťtisícimi platiacimi účastníkmi a hosťami ako **Bill Clinton** a **Bill Gates**, verejnosti zadarmo prístupnili Global Village (Svetovú dedinu). Túto časť konferencie otvorili v 18. júla večer a bola prístupná do poludnia, 23. júla. Oficiálny otvárací ceremoniál sa konal 19. júla v prítomnosti americkej speváčky **Sheryl Lee Ralph**s. Na ploche 8 500 m štvorcových sa reprezentovali komunity z viac, než 80 krajín sveta v bohatom kultúrnom programe, diskusiách, prezentáciách, na workshopoch, v stánkoch mimovládnych organizácií z celého sveta, situovaných na „trhovi-

ku“ s rozličnými produktami. Výťažok z predaja týchto produktov putuje na aktivity spojené s prevenciou HIV a liečbou ľudí s HIV/AIDS.

Na šesťdesiatich metroch štvorcových boli veľké diskusné zóny, kde sa predstavovali rôzne komunity: detí a mládeže, žien pôsobiach v sexuálnom priemysle, ale aj rôzne katolícke organizácie. Vo východoeurópskej „čajovej zóne“ alebo viedenskej kaviarni mohli účastníci diskutovať na rozličné, zaujímavé témy. Najviac ľudí lákala tzv. **Condomize zóna**, ktorá patrila k najväčším ťahákam podujatia, kde sa účastníci predstavili s osvetovými podujatiami a školeniami týkajúcimi sa používania mužských a ženských kondómov. Vyzbrojení viac, než miliónom rôznych kondómov, lubrikačnými géľmi, s kaderníckym salónom a umeleckou dielňou, sa kampaň Condomi-

ze snažila destigmatizovať používanie tohto typu ochrany pri sexuálnom styku. Medzi kultúrne vrcholy patrili tanečné a hudobné vystúpenia na tému HIV/AIDS, ako aj hrdelné spievanie inuitských obyvateľiek ďalekého severu Zeme a módna show brazílskych žien pôsobiach v sexuálnom priemysle - Daspu. Zaujal aj dokumentárny film **Druhé mesto** („The other city“), o odvrátenej tvári Washnigtonu D.C., mesta, kde sa epidémia HIV šíri rýchlejšie, než v niektorých afrických krajinách. K ďalším sprievodným podujatiam patril aj **pochod za ľudské práva**, ktorý sa uskutočnil 20. júla a podporila ho známa speváčka a aktivistka **Annie Lennox**. Veľkolepá záverečná večerná party v Global Village bola aj neoficiálnou rozlúčkou s touto svetovou konferenciou.

Zdroj: Občianske združenie Odysseus

Všimli sme si:

Podpísali memorandum

Zástupcovia štyroch mimovládnych organizácií nedávno podpísali Memorandum o spolupráci pri poskytovaní finančnej pomoci jednotlivcom a rodinám po tohtoročných povodniach. Boli to organizácie: **Človek v ohrození, o.z.**, **Človek v tísni – Slovensko, o.p.s.**, **Slovenská katolícka charita** a **Konferencia biskupov Slovenska**. Vyjadřili spoločný zámer koordinovanej, adresnej a transparentnej realizácie finančnej pomoci z verejných a ďalších zbierok zúčastnených organizácií pre občanov postihnutých povodňami.

„Ide o vôbec prvú spoluprácu takého rozsahu na spoločnom humanitárnom projekte“, uviedol jeden z iniciátorov koordinovaného postupu, **Andrej Bán**, zo združenia **Človek v ohrození**. „Chceme,

aby sa nestratil ani kúsok ochoty pomôcť tým, ktorí pomoc potrebujú. Je dobré, ak sa v pomoci postihnutým ľuďom hľadajú spoločné cesty“, povedal **Mons. Stanislav Zvolenský**, predseda Konferencie biskupov Slovenska.

Uvedené organizácie sa v spoločnom Memorande zaviazali, že budú vychádzať z jednotnej databázy domácností postihnutých povodňami, do ktorej sú prioritne zahrnutí tí obyvatelia Slovenska, ktorí v dôsledku povodní prišli o bývanie (tak, že ich dom alebo byt sa stal neobývatelným). Predbežne bolo vytipovaných 75 obcí na území celého Slovenska, v ktorých boli zaznamenané závažné škody na obydlíach. Uvedené organizácie už vytvorili spoločné tímy terénnych pracovníkov, ktoré od 3. augus-

ta tohto roku vykonávali návštevy postihnutých domácností, verifikovali údaje z dostupných databáz a vyhodnocovali ich reálne potreby.

Konkrétna výška pomoci jednotlivým rodinám sa posudzuje na základe jednotnej metodiky a podliehali schváleniu Povodňovej komisie. Povodňová komisia sa skladá z členov všetkých spolupracujúcich organizácií, terénnych pracovníkov a prizvaných expertov a zasadne najviac dva razy, ešte počas tohto roka. Organizácie poskytnú finančnú pomoc domácnostiam na území celého Slovenska, bez ohľadu na vierovyznanie, národnosť či príslušnosť k sociálnej či etnickej skupine.

(mp)

Viete, že:

Sú ešte na Slovensku ľudia ochotní pomôcť dobrej veci?

V mnohých európskych krajinách je samozrejmosťou, že dobrovoľnícke organizácie realizujú dni dobrovoľníckych aktivít, v ktorých vytvoria verejnosti priestor na zapojenie sa do dobrovoľníctva. V tom-

to roku sa tak deje po druhý raz, aj na Slovensku. Sedemdesiat sedem organizácií v 37 mestách a obciach Slovenska sa spojilo, aby sa mohol uskutočniť II. ročník Dňa dobrovoľníctva na Slovensku. Ako

sú ľudia na Slovensku ešte ochotní pomôcť dobrej veci, sme sa mohli presvedčiť 10. septembra. Deň dobrovoľníctva je zároveň začiatkom príprav na rok 2011 – na Európsky rok dobrovoľníctva.

V tento deň sa mohol každý od 10. do 19. hodiny pridať a prispieť dobrovoľnou prácou v jednej zo zapojených mimovládnych organizácií: „Želáme si, aby sa počas dňa do dobrovoľníckych aktivít zapojilo čo najviac ľudí, čím chceme sebe, aj iným európskym krajinám ukázať, že Slováci majú potenciál robiť dobré skutky. Počet zapojených dobrovoľníkov a dobrovoľníckych hodín zverejníme po ukončení tohto Dňa“, povedala **Alžbeta Mračková**, výkonná riaditeľka Občianskeho združenia C.A.R.D.O.

Tohto roku 10. septembra otvorili dobrovoľníkom svoje dvere organizácie sociálneho, zdravotníckeho, kultúrneho, environmentálneho a voľnočasového zamerania. Ľudia sa priamo zapojili do čistenia dvorov zariadení pre deti a seniorov, do natierania plotov, maľovania, ale aj sprevádzania na prechádz-

ke s klientmi – seniormi alebo do voľnočasových aktivít s deťmi a mládežou, pacientmi a podobne. Svojou „troškou“ do Dňa dobrovoľníctva prispeli aj umelci, medzi nimi **Bibiana Ondrejková, Denisa Fulmeková, Veronika Gabčová, Daniel Hevier a Lukáš Latinák**, vyslanec dobrovoľníctva na Slovensku. Autorka románov Denisa Fulmeková a herečka Bibiana Ondrejková predčítavali deťom a mamičkám z krízových rodín a materských centier v Bratislave, výtvarníčka Veronika Gabčová maľovala spolu s pacientkami na onkológii v Bratislave a herec Lukáš Latinák pomáhal v zariadení pre seniorov v Banskej Bystrici. „Ak mám voľný čas, rád idem pomôcť tam, kde ma potrebujú. Už sa vopred tešil na seniorov a na vybudovanie novej skalky pri ich domove.

Zoznam organizácií a podrobný opis aktivít nájde každý na stránke

www.dobrovolnictvo.sk. Spoluorganizátormi podujatia boli: **Centrum dobrovoľníctva** v Banskej Bystrici, **Prešovské dobrovoľnícke centrum** a občianske združenia **Žabky** v Košiciach a Topoľčanoch. Deň dobrovoľníctva 2010 sa uskutočnil vďaka podpore a spolupráci mnohých partnerov. Vďaka patrí aj spoločnosti **Slovak Telekom**, **Nadácii SPP** a **Provident Financial** za finančnú podporu, reklamnej agentúre **Citadela**, ktorá kreatívne pripravila propagačné materiály bez nároku na odmenu, spoločnostiam **Dolis**, **Železničnej spoločnosti Slovensko**, **Železničiam Slovenskej republiky**, spoločnosti **Slovak Lines**, **Slovenskej autobusovej doprave Zvolen, a.s.**, aj spoločnosti **Eurobus** a **Slovenskej autobusovej doprave Prešov**.

(ma)

Pozvánka

Aj maľby nohou a ústami môžu byť krásne

Slovenský zväz telesne postihnutých pripravil, s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR, projekt s názvom „Svet ako ho vidíme my“. Je to výstava výtvarných prác ľudí s telesným a ťažkým telesným postihnutím. Druhé kolo II. ročníka spomínanej výstavy sa začalo 2. septembra tohto roku a pokračuje do 30. septembra tohto roku v Krajskej knižnici v Žiline, na ulici Antona Bernoláka.

Ide o výtvarné práce ľudí s telesným a ťažkým telesným postihnutím z celého Slovenska. Pre záujemcov o výtvarné umenie sú pripravené diela od 22 autorov, ktoré sú vytvorené s rozličnými výtvarnými technikami – pastelkami, vodovými, temperovými a olejovými farbami, perom a rôzne iné. Na výstave nechýbajú ani portréty ani krajinky.

Posývame Vás na túto prechádzku „alejou“ výtvarných diel. Telesné postihnutie autorov spôsobilo, že niektoré diela nie sú maľované tradične, rukou, ale pomocou nôh, úst či len jedného prsta na rukách. O to hlbší však môže byť umelecký dojem návštevníkov z výstavy.

(mš)

Pozvánka

Kremnická barlička

Slovenský zväz telesne postihnutých v dňoch 24. – 26. septembra tohto roku organizuje už VI. ročník celoslovenskej súťaže v prednese poézie, prózy a v speve „Kremnická barlička“. Podujatie sa koná v Rekreačnom centre To-

liar, v Kremnici, s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR.

Súťažiaci prednášajú básne a úryvky próz z literárnych diel v slovenskom, ale aj maďarskom, ukrajinskom, rusínskom a poľskom jazyku. Sprievodným podujatím je

výstava ručných prác členov Slovenského zväzu telesne postihnutých. Súťaž vyhodnocuje odborná porota a výhercov odmenením porota vecným darom a diplomom.

(mš)

Relaxačné týždňovky a pobyty Ligy proti rakovine

Liga proti rakovine (LPR) v rámci starostlivosti o onkologických pacientov a ich rodiny organizuje a finančne zastrešuje rekondičné pobyty a relaxačné týždňovky. Po májových a júnových turnusoch pokračujú pobyty pre onkologických pacientov z celého Slovenska aj v septembri, od 4.-11. septembra a od 12.

– 19.septembra t.r. vo Vyhniach.

Cieľom relaxačných týždňoviek je pomôcť onkologickým pacientom po liečbe načerpať nové sily a poskytnúť podporu pri návrate do „bežného života“. Počas prvých dvoch septembrových týždňov, načerpá v hoteli Termál, Vyhne v dvoch turnusoch sily 112 onkologických pacientov. O ich pohodu

a program počas pobytu sa budú starať štyria animátori z Ligy proti rakovine. Zámerom je poskytnúť im psychickú podporu, pomôcť pri objavení tvorivých zručností a zdravý pohyb pre regeneráciu síl po prekonaní ochorenia. V rámci arteterapie si účastníci vyskúšajú maľovanie na sklo, korálkovanie či servítkovú techniku. Relax a rehabilitá-

cia sú zabezpečené prostredníctvom cvičení, plávania v bazéne, masáží, ľahkej turistiky i výletov do blízkej Banskej Štiavnice. V rámci pobytu sú pre pacientov pripravené prednášky a diskusia s onkológom a psychológom, ktoré vyústia do individuálneho poradenstva či psychologickej podpory. Rekondičné pobyty sú určené prevažne on-

kologickým pacientom z členských klubov LPR. Prostredníctvom nich zlepšujú svoj zdravotný stav a upevňujú priateľstvá. V termíne od 26. septembra do 9. októbra sa vo Vysokých Tatrách vystrieda 360 onkologických pacientov.

Projekt relaxačných týždňoviek a rekondičných pobytov hradí Liga proti rakovine z výnosu svojej jedinej

verejnej finančnej zbierky, Dňa narcisov. Vďaka nemu sa tento rok môže na celkovo siedmich pobytoch zúčastniť vyše 600 onkologických pacientov po liečbe s rôznym druhom diagnózy. Viac informácií sa dozviete na <http://www.lpr.sk/pobyty/>.

Martina Myjavcová

Napísali nám: Plánujú výstavu „Art brut“ zo zbierky Galérie Nezábudka

O výtvarnom sústredení amatérskych umelcov s duševnými poruchami

Liga za duševné zdravie v rámci dlhoročnej spolupráce so spoločnosťou Pfizer buduje Galériu Nezábudka, v ktorej sa združujú výtvarníci a amatérski autori – ľudia trpiaci duševnou poruchou a malujú pod odborným vedením, stretávajú sa na výtvarných workshopoch Ligy za duševné zdravie, zdokonaľujú svoju tvorbu a vytvárajú zbierku diel v Galérii Nezábudka. Výtvarné diela týchto autorov sa nazývajú „art brut“.

Galéria Nezábudka pri Lige za duševné zdravie SR pripravila aj tento rok letné výtvarné sústredenie, ktoré sa už tradične konalo od 26. do 30. júla v areáli Galérie insitného umenia SNG v Schaubmarovom mlyne, v Pezinku. Zúčastnili sa na ňom jedenásti amatérski výtvarníci trpi-

aci duševnými poruchami. Prežili spolu päť zaujímavých dní, počas ktorých zbierali inšpirácie, zdokonaľovali sa vo výtvarných technikách a získali aj nové poznatky z dejín výtvarného umenia. Na záver svoje dojmy pretavili do výtvarných diel, ktoré vystavili priamo v areáli Schaubmarovho mlyna. Popri rôznych výtvarných dielnach súčasťou ich pobytu boli aj krátke výlety do okolia. Sústredenie sa uskutočnilo pod vedením odborníkov: výtvarníka Vladimíra Kordoša a výtvarníčky Soni Sadílkovej, spisovateľa a textára Daniela Heviera, psychologičky Simony Vadúrovej a Kataríny Čermákovvej a historičky umenia Nadi Kančevovej.

Liga za duševné zdravie tak opäť prispela k rozvoju arteterapie na Slovensku

a zároveň podporila aj integráciu ľudí trpiacich duševnými poruchami do spoločnosti. Tvorba umelcov „art brut“ sa dosiaľ neprezentovala v ucelenej podobe na Slovensku. Preto Liga plánuje výstavu „Art brut“ zo zbierky Galérie Nezábudka, ktorá sa bude konať v Bratislave, od 14. októbra do 7. novembra tohto roku ako súčasť informačnej kampane k celoslovenskej Zbierke „Dni nezábudiek“. Na Slovensku pôjde o ojedinelé podujatie reprezentujúce výtvarne nadaných laických autorov diel Art brut. Cieľom je upozorniť verejnosť, že na Slovensku tento špecifický druh umenia má veľký potenciál.

Oľga Valentová
Liga za duševné zdravie

Napísali nám:

Nový člen Klubu firemných darcov

Microsoft Slovakia s.r.o. si vybrala práve Klub firemných darcov pri Fóre donorov na spoluprácu pri rozvíjaní vlastných filantropických aktivít, ako aj na šírenie povedomia o takýchto aktivitách firiem.

Zodpovedné podnikanie, investovanie do komunity a firemná filantropia, patria medzi základné hodnoty spoločnosti Microsoft. Projekt **Bezpečne na internete**, či iniciatíva **Unlimited Potencial**, v rámci ktorej sa ľudia v strednom veku učia využívať informačné technológie, sú len jedným z mnohých príkladov verejnoprospešných projektov podporených firmou Microsoft. „Naša spoločnosť si váži oslovenie Fóra donorov s ponukou stať sa členom Klubu firemných darcov. Súčasní čle-

novia Klubu sú spoločnosti s bohatou tradíciou firemného darcovstva a my sme radi, že na tejto profesionálnej pôde môžeme zastupovať filantropické aktivity spoločností zo sektora informačných technológií. Politika zodpovedného podnikania je prirodzenou súčasťou spoločnosti Microsoft, ktorá tieto aktivity neustále rozvíja a podporuje“, povedal generálny riaditeľ spoločnosti spoločnosti Microsoft, Peter Čerešník.

Microsoft je celosvetovo známa spoločnosť pôsobiaca v oblasti softvéru, služieb a internetových technológií pre osobné, aj obchodné využitie. Na slovenský trh prináša moderné technológie a jej snahou je sprístupňovať ich všetkým skupinám obyvateľstva prostredníctvom spo-

lupráce s verejným sektorom, neziskovými organizáciami a dlhodobých programov na podporu školstva.

Klub firemných darcov vznikol v marci 2006 ako prestížne zoskupenie firiem, ktoré podnikajú v Slovenskej republike a venujú sa firemnej filantropii. Všetky firmy združené v Klube donorov majú skúsenosti z oblasti transparentného a systematického darcovstva.

Terajšími členmi Klubu firemných darcov sú spoločnosti: **GlaxoSmithKline, Mayer/McCann Erickson, Microsoft Slovakia, Pivovary Topvar, Provident Financial, Prvá stavebná sporiteľňa, Slovak Telekom a Slovenská sporiteľňa.**

Katarína Podracká
Fórum donorov

Summary

Project *The Whole Slovakia Will Help* is running

(page 3-4)

The Slovak National Theatre Opera is launching its 91st season and putting on a benefit gala performance BALET GALA 2010 held within the project *The whole Slovakia will help* to raise money for flood stricken people. The event is organized in cooperation with the agency AGAS and Hungarian agency World Stars Ballet.

Star ballet dancers from Hungary, Ukraine, Latvia, Georgia, China and Slovakia will perform at the benefit gala evening. A month before this event there was held a press conference at the lobby of the new Slovak National Theatre building. Information was provided by Ondrej Šoth, director general of the Slovak National Theatre, Vlastimil Harapes, artistic director, the Slovak National Theatre Ballet, Lajos Szuhay, World Stars Ballet Gala president, Levente Bajári, Hungarian National Ballet first soloist, who arrived at this meeting from Budapest. The journalists were approached also by Mária Vaškovičová, author of the project *The whole Slovakia will help*, Michaela Fedorová, „her right hand“ and co-organizer of this charity project, representative of the Union of Mother Centres and others. The idea to carry on the project *The whole Slovakia will help* was born in the hope that it would meet positive response which indeed happened. But floods struck again eastern and central Slovakia, e. g. the towns of Handlová, Prievidza, Nováky and others but there is still not enough money to repair flood damage. At the meeting Mária Vaškovičová informed about the current state of the charity collection *The whole Slovakia will help* which achieved almost 400 000 Euros by 24th of August, 2010. „At the end of August the whole sum will be donated to flood-stricken families. But before that we will travel again to Nižná Myšľa, where already fifty houses have collapsed or are soon bound to collapse. We also want to visit Handlová and Prievidza, we approach people, volunteers who are ready to join us and survey the situation of further flood-stricken families,“ said Ms Vaškovičová.

The ceremonial benefit event BALET GALA 2010 will be held on the 23rd of September in the new Slovak National Theatre building.

IT Summer Camp reSET

(page 4-5)

This year from 16th to 21st of August

the Slovak Blind and Weak Sighted Union organized the second annual IT summer camp named reSET for blind and weak sighted youngsters. It took place in the hotel Magura, in the High Tatras, the village of Ždiar. Twenty-one blind or weak sighted youngsters interested in information technology participated in the computer camp. They were accompanied by three guides and six volunteers. The camp fee was 60 Euros this year.

„The core of camp activities were workshops, in which the participants tried to work with new information technologies and acquired new skills and knowledge,“ said Peter Teplický, co-ordinator of the IT camp. The camp and its workshops were offered to young people aged 15 to 30, mainly secondary school students who intend to study at colleges and universities but also at university students and blind and weak sighted people who go through a professional training.

Disabilities and the Risk of Family Poverty

(page 6-7)

A discussion forum organized by the European Parliament Information Office in Bratislava in co-operation with the National Council of Persons with Disabilities strived to state the risks of poverty in families with a disabled member and to discuss openly and concretely possibilities of poverty risks prevention. The forum is over now, it was held this year on the 23rd of April but ideas expressed there are still utmost topical and that is the reason why we recur to them.

President of the National council of persons with disabilities Branislav Mamojka said: „At present, the ratification process of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities is culminating in Slovakia. In Article 28 it also states the right of persons with disabilities for adequate standard of living for them and their families.“

We introduce: ROAD, a non-profit organization

(page 10-11)

ROAD was set up as a nation-wide civic association at the beginning of the year 1996. Its objective was to create optimal conditions for provision of generally beneficial services in the sphere of the fight against drugs and drug abuse. On the 4th of July, 1996 the association ROAD established a re-socialization centre for drug addicts at the village of Tomky, region Záhorie, where the community lives in a family house with a farmyard and garden. The Re-socialization Center (RS)

at Tomky keeps the law code 305/2005 on socio-legal protection of children and social custody. RS keeps all arrangements of the law on the basis of the accreditation granted by the Slovak Ministry of Labour, Social Affairs and Family n. 9545/2006-1/21 AK from 2. 7. 2006 and 9687/2009 AK from 12. 5. 2009. In March 1997, the civic association ROAD became a root member of the Slovak Humanitarian Council. At the beginning of September 1998, it was transformed and re-registered as a non-profit organization with seven employees. MUDr. Daniela Cymbálová became its chairperson and statutory representative. Since 2001, Mgr. Anna Hannikerová has been the ROAD statutory representative, since 2009 in charge of execution of the law arrangements on socio-legal protection of children and social custody. We approached and interviewed her.

How would you briefly characterize the therapeutic community at Tomky?

We are a family type therapeutic community. The core of our functioning is based in the „Parliament“ - clearly stated rules in a written form, according to which we behave. Our activities are divided into three spheres: work therapy, group therapy and free-time activities.

What conditions must a client fulfill to be admitted to the re-socialization centre?

The primary condition to get to the centre is the recommendation of a psychiatrist or an addictologist. On the day of his or her arrival the client must be over 16, have negative toxicologic tests and have passed at least a two-week supervised abstinence. It is an advantage for a client if they enter the programme after a medium-term treatment at a professional addiction treatment centre. A client must have a valid identification card, health insurance card, medical record, be on the job applicants list and get social benefit (if eligible for it). A young client can be admitted if a court issued an interlocutory judgment for it or an educatory provision was issued.

*

Medical prevention means execution of the most efficient health care which is available. The summer is soon over and coming wet days will certainly thoroughly test the immune system of each person. Strengthening the immune system in natural ways is excellent but, unfortunately, in time of an epidemic insufficient. Epidemic prevention can be helped, except for natural ways of immune system strengthening, by vaccination against bacterial infections and symptoms of viral diseases. As immunization and immunizing substances present incalculable worth for mankind, we devote our whole supplement to this topic.

Časopis dobrovoľníckeho sektora Slovenskej republiky.

Vydáva Slovenská humanitná rada s podporou grantu MPSVaR SR. Distribútor: Mediaprint-Kappa, Pressegross, a.s., Bratislava, expedícia Versus, a.s., Bratislava. Náklad 3500 kusov. Objednávky prijíma redakcia. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Uverejnené príspevky nehonorujeme. Registrácia pod č. MK SR 710/92, ISSN 1336-2208, ev. č.: EV 384/08. Šéfredaktorka PhDr. Margita Škrabáľková. Adresa redakcie: Párikova 18, 821 08 Bratislava 2, telefón: 02-5020 0520, fax: 02-5020 0522, e-mail: tlacove.shr@changenet.sk. Grafická úprava: PHOTODESIGN, s. r. o., Bratislava, tlač: RAX, s. r. o., Bratislava. © SHR. Obálka: foto predná strana obálky M. Škrabáľková a archív.

Strana 834

Pomôžme

ľuďom s duševnými poruchami

žiť medzi nami

Nezabudni

Nezábudiek

11. 10. - 13. 10. 2010

1. október

Európsky deň depresie

10. október

Svetový deň duševného zdravia

LiGA ZA DUŠEVNÉ
ZDRAVIE